

MEER RUIMTE EN NIEUWE PRESENTATIE

Natuurmuseum Groningen

Truus Vermeer

• *Het Groninger Natuurmuseum groeit uit z'n jasje. In het huidige pand aan de St Walburgstraat is te weinig ruimte voor het groeiend aantal bezoekers en medewerkers. Binnenkort krijgt het museum een nieuwe en grotere behuizing, namelijk het oude gebouw van het Groninger Museum aan de Praediniusdingel, waar een lang gekoesterde wens: een nieuwe vaste presentatie, gerealiseerd zal worden. Wat valt er straks in het nieuwe Natuurmuseum te beleven? Een gesprek met directeur Roelke Posthumus.*

In het beleid van het Natuurmuseum staan twee principes centraal. Ten eerste: het Natuurmuseum Groningen is een regionaal museum, de regio moet dus het uitgangspunt vormen. Het museum

regio Groningen en Noord-Drenthe gericht zijn. Tweede uitgangspunt: Het museum moet méér bieden dan een bezoekerscentrum. Een presentatie van noordelijke landschappen, wat er qua natuur te beleven is en hoe ze ontstaan zijn, is niet voldoende. Het museum wil, uitgaande van regionale en dagelijkse verschijnselen, algemene natuurwetenschappelijke principes duidelijk maken. Roelke Posthumus: *'Er zijn biologische en geologische principes die je moet snappen - en waarvan het ook leuk is om ze door te hebben - om te zien welke plaats je als mens in het geheel inneemt. Dat is eigenlijk de grondslag van de natuur- en milieu-educatie: zien dat je deel uitmaakt van de natuur, dat je als mens niet de kroon op de schepping bent, maar dat je in het licht van de geschiedenis van het leven op aarde maar een minuscuul onderdeel vormt.'*

natuurmuseum
g r o n i n g e n

meer natuur
dan museum

centrum voor natuur- en milieu-educatie
Sint Walburgstraat 9, 9712 HX Groningen, telefoon 050-134737

zal uitgaan van de noorderlingen: planten, dieren en mensen die deze streken bewonen of bewoond hebben in wisselwerking met de natuurlijke gegevens: bodem, klimaat, landschap, invloed van de zee. In het museum zullen dus géén diepzeediorama's of opgezette orang-oetans te vinden zijn en ook het verzamelbeleid zal in eerste instantie op de

expositie. Vast in betrekkelijke zin omdat bepaalde onderdelen inwisselbaar zullen zijn om de nieuwste inzichten en wetenswaardigheden te kunnen tonen.

De nieuwe presentatie zal uit vijf deeltentoonstellingen bestaan, elk met een eigen onderwerp:

- *Barre Tijden* zal gaan over de ijstijden, enerzijds

als vormende kracht achter het Noord-Nederlandse landschap, anderzijds als verschijnsel op zichzelf, een verschijnsel bovendien dat nog lang niet afgelopen is maar waar we nog midden in zitten.

- *Kronkelen door de klei* wordt een tentoonstelling over een hedendaags stukje Groningen: het Reitdiepgebied. Eén van de oudste kultuurlandschappen in West-Europa, ontstaan in een wisselwerking tussen mens en natuur, waar de invloed van de zee een grote rol speelt. Daarnaast een gebied met een eigen ecosysteem, dat op de nominatie staat voor natuurontwikkeling.
- *Een hoop leven* zal laten zien welk uitbundig en veelvormig leven zich afspeelt vlak onder onze neus in een komposthoop, waar een complete levensgemeenschap bezig is met de verwerking van ons afval.
- *Buitengewoon Bijzonder* zal de mooiste verzamelingen van het museum tonen en tegelijk ingaan op het verzamelen zelf: waarom? hoe? wanneer wèl? wanneer niet?
- *De ontdekdoelhof* wordt een directe opvolger van de huidige snuffelhoek in het museum: een plek waar kinderen zoekend en gebruik makend van al hun zintuigen van alles over de natuur kunnen opsteken.

De diepte in

Op welk publiek zal de nieuwe presentatie zich richten?

Roelke: *'We hebben nu een image als museum dat erg leuk is voor kinderen. Dat willen we graag zo houden, terwijl daarnaast natuurlijk ook de geïnteresseerde volwassenen van alles in het museum moet kunnen ontdekken. Bovendien willen we het nodige bieden aan de méér dan gemiddeld geïnteresseerde volwassenen, we willen hier en daar "de diepte in", recente ontdekkingen tonen in vervangbare delen van de vaste expositie. We willen vooral géén starre vaste expositie meer die na vijf jaar weer gedateerd is.'*

Aktuele exposities

Naast de vaste expositie komen er, net als nu het geval is, wisselexposities die inspelen op actuele thema's of thema's die speciaal voor het onderwijs bedoeld zijn. Daarbij wordt nauw samengewerkt

Direkteur Roelke Posthumus met een deel van een mammoetbehen

met de andere 11 regionale natuurmusea in Nederland.

In de derde plaats is er dan nog het kollektiebeheer. Roelke: 'Als museum heb je de plicht om stille getuigen van heden en verleden te bewaren en te beheren. Ook daarbij is de regio het uitgangspunt. We bewaren hier geen exotische planten en dieren, maar in de eerste plaats zaken die hier in het Noorden gevonden en verzameld zijn'. Daarbij is een zekere taakverdeling tussen verschillende instellingen overeengekomen. Het Groningse Natuurmuseum verzamelt géén planten, want dat doet de Hortus al. Verder richt het Friese Natuurmuseum zich met name op water

en wadden, terwijl het Groningse de geologie voor z'n rekening neemt.

In de kollektie van het Natuurmuseum Groningen vind je opgezette vogels en zoogdieren, een kollektie nesten en eieren, schelpen, insecten, fossielen, gesteenten en mineralen. Er is een aparte uitleenkollektie voor scholen en andere belangstellenden.

Meer bezoekers

Het aantal bezoekers van het museum is de laatste jaren aanzienlijk gestegen. Waren het er vier jaar geleden nog 15.000 per jaar, nu is dat aantal al ge-

stegen tot 24.000. Gezien de ervaringen van andere regionale natuurmusea moet dat aantal bij een ruimere behuizing zeker op kunnen lopen tot 50.000. Momenteel is het zo dat de bezoekers op hoogtijdagen amper genoeg bewegingsruimte hebben. Ook de medewerkers van het museum lijden onder ruimtegebrek, veel ruimten hebben drie verschillende funkties: in de bibliotheek zit niet alleen de bibliothekaresse, maar óók de medewerker tentoonstellingen en de PR-medewerkster; de kantine dient tevens als vergaderlokaal, maar is

Elmer Spaargaren

Leerlingen van het voortgezet onderwijs bezoeken expositie in Groninger Natuurmuseum

óók de werkruimte voor de kollektiebeheerder, stagiaires en vrijwilligers. De kostbare kollektie is opgeslagen in een ruimte waar géén klimaatbeheersing mogelijk is, waar iedereen doorheen moet om elders in het gebouw te komen en waarnaást zich een stoffige timmerwerkplaats bevindt.

Het Natuurmuseum, het voormalige Bureau Natuuredukatie van de gemeente Groningen en de dienst Schooltuinen zijn een aantal jaren geleden gefuseerd tot één instelling (Natuurmuseum, Centrum voor NME), waardoor expertise op het gebied van wetenschap enerzijds en edukatie anderzijds elkaar op een soepele manier aan kunnen vullen.

Het Natuurmuseum verzorgt niet alleen de natuur- en milieuprogramma's voor het basisonderwijs, maar werkt ook mee aan het Radio Noord programma 'Plons' en beheert een drietal schooltuincomplexen in de stad. Deze schooltuinen worden langzaam maar zeker omgevormd tot buurtmilieutuin. Het is de bedoeling ze meer en meer open-

baar toegankelijk te maken, er worden edukatieve bospaden aangelegd en in de toekomst zullen ook de buurtbewoners gelegenheid krijgen er te tuinieren.

Sinds een jaar werkt het museum mee aan het provinciale projekt 'Doe mee met NME', waarbij ook het basisonderwijs in de provincie voorzien zal worden van kennis en materiaal op het gebied van de natuur- en milieu edukatie.

Eén loket

Het is de bedoeling dat in de nieuwe behuizing niet alleen museum en edukatieve dienst, maar óók de provinciale konsulent Natuur- en Milieu edukatie, de Milieufederatie Groningen en organisaties als IVN en KNNV een plaats krijgen, zodat men voor alles wat gaande is op het gebied van natuur en milieu in de provincie aan één 'loket' terecht kan. Daardoor wordt bovendien een gezamenlijk gebruik van zaken als dokumentatiecentrum, vergaderruimte en audiovisuele middelen mogelijk.

De gemeente Groningen heeft geld voor dit projekt gereserveerd, een bedrag dat voor het grootste

deel aan de inrichting besteed zal worden. Voor het bekostigen van de nieuwe presentatie zullen sponsors benaderd moeten worden. Hoewel de minister dit museum aangewezen heeft als regionaal natuurmuseum besteedt de provincie Groningen er geen cent subsidie aan. Gezien de funktie die het museum voor de regio vervult, is dat een wat merkwaardige situatie.

Het gebouw aan de Praediniussingel heeft een erg aantrekkelijke lokatie en heeft bovendien al van allerlei museale voorzieningen (ontvangstruimte, lift, alarm enz.).

Met verwondering en ontzag

Als het meezit hoopt het Natuurmuseum in de loop van 1994 aan de opbouw van de nieuwe presentatie te kunnen beginnen. Tot slot Roelke Posthumus: *'Het past ons om de wereld om ons heen met verwondering en ontzag te bezien, niet losstaand van onszelf, maar met onszelf als onderdeel ervan. Onze eideloze drang om de natuur te beheersen is een schimmenspel omdat we bij elke slag die we winnen tevens de verliezers zijn. Dát, aan de hand van de boeiende natuur en natuurhistorie in Noord-Nederland duidelijk maken is het doel van het Natuurmuseum in de jaren '90'*.